

Oslava aneb 20. ročník Blatenského fotofestivalu

Společenský a kulturní život jihočeské Blatné je v září kromě ochutnávání burčáku už neodmyslitelně spojen i s víkendem věnovaným nadregionální přehlídce dokumentární a tvůrčí fotografie, tedy Blatenskému fotofestivalu. Letos se konal již dvacátý ročník, a to byl dostatečný důvod k oslavě i ohlédnutí za uplynulými devatenácti ročníky. Festival, který před lety začal výstavou zorganizovanou místními fotoamatéry k 50. výročí fotoklubu Kamfo Blatná, byl ve svých začátcích dílem několika nadšenců, které kromě vášně pro fotografování pojila i touha porovnat své práce s ostatními, představit je veřejnosti a posunout se dál. Akce v malém městě stranou kulturních center byla zpočátku držena v chodu nadšením pro věc a vlastními organizačními i finančními silami, ale přesto se už od začátku dařilo prezentovat tvorbu výrazných a uznávaných osobností zejména české fotografie, sledovat technické i umělecké trendy a každoročně přilákat další návštěvníky. Od roku 2012 nezbytné zázemí, a tím i možnost dalšího rozvoje, začala poskytovat kulturní organizace města, dnes zvaná Kulturní Plantáž Blatná. K oslavě letošního výročí organizátoři výjimečně nevyhlásili žádné společné téma, ale při zachování obvyklého výstavního schématu dali prostor k představení co největšímu počtu fotografů. Mimo to každý ročník připomněli na vizuálně i textově výtečně pojednaných venkovních panelech, umístěných v blízkosti kostela, tedy v centru města na průsečíku obvyklých návštěvnických tras.

Do centra města, konkrétně velkorysých prostor blatenského muzea, byly vždy umísťovány výstavy již zavedených fotografů, které si mohli návštěvníci prohlédnout ještě dlouho po skončení festivalu. Letos i tato tradice byla pozměněna, když se o výstavní prostor podělily čtyři osobité ženy, některé ještě studující. Ačkoli se všechny zabývají životem na venkově, potažmo rodinou, řekněme hned, že jejich práce byly naprosto odlišné a pro mnohé diváky se staly objevným překvapením.

Z polského Slezska pocházející fotografka **Iwona Germanek**, která již zaznamenala mnoho úspěchů doma i v zahraničí, svými fotografiemi zhmotňuje závažné, niterně prožívané situace, které ji v životě potkaly a které se mohou týkat každého. K vyjádření svých často bolestných pocitů vynalezla speciální techniky zásahů do fotografie, jako je použití vosku, škrábání, barvení, reprodukce historických fotografií, koláž apod. Vystavený soubor křehkých, nostalgicky dojemných prací je vzpomínkou na rodný kraj i snahou poprat se s projevem Alzheimerovy choroby, kterou onemocněla její stárnoucí matka, kdysi krásná a čínorodá žena. Při komentované projekci autorka sdílela další intimní soubor týkající se několikaleté ataky deprese u dospívající dívky, její dcery.

Dokumentární fotografka, filmařka a pedagožka **Jana Hunterová** je zaměřená na dlouhodobé projekty sledující život člověka, jeho životní filosofii a vztah

k prostředí, ve kterém žije. Do Blatné přivezla soubor fotografií podrobně a esteticky účinně dokumentující zapadlou enklávu v Severní Makedonii, kterou kromě několika vesničanů již všichni opustili. Jejich tvrdý život obnášející každodenní obstarávání obživy v horách, starost o domácí zvířata, která jsou zároveň nejbližšími bytostmi, a čelení nástrahám přírody citlivě a s pochopením zachytila také v pohádkářsky vyprávěném filmu kombinujícím dlouhodobý dokument s kreslenými animovanými vstupy.

Fotografie **Wlasty Laury**, fotografky s rodinným zázemím na moravském Slovácku a charvátskými předky, se staly snad největším překvapením letošního ročníku. Fotografka známá v brněnském folklorním a akademickém prostředí, stejně jako v některých mezinárodních ženských fotografických skupinách, svými inscenovanými barevnými fotografiemi vyslovila čitelně a nahlas, co se tuší, ale tutlá. Ne nadarmo se soubor jmenuje Unspoken Things, tedy nevyřčené věci. Fotografie naplno a bez prudernosti odhalují dávné rituály koloběhu života spojené s láskou, plodností, zachováním rodu, ženskou rafinovaností, chlapeckou silou i živelnou radostí. Autorka výstavu doplnila projekcí s komentářem, v níž přehledně seznámila s fotografií prezentujícími folklor jako dokument i zdroj užitého umění.

Česko-německá fotografka, kurátorka, autorka podcastu Ucho fotografie **Kateřina Sýsová** se ve své tvorbě rovněž zabývá inscenovanou barevnou fotografií. Zajímá ji život ženy v době normalizace, který však nepojímá jako stížnost nebo memento. Naopak, autorka s velkým smyslem pro humor a nadsázku zve diváky do řádivě barevných „bytečků“ hospodyněk, které kromě své práce musely zvládnout i druhou domácí směnu, pod jejíž tíhou tajně snily Popelčin sen. Na fotografiích často zarámovaných umělým plyšem kolem vystrojené ženušky chaoticky víří pseudoluxusní předměty a potraviny působící jako dokonalá přehlídka všednodenní banality a socialistického kýče. Zájemci o soudobou fotografii, ale i širší publikum jistě uvítají, že všechny muzejní výstavy lze v běžných otvíracích hodinách prohlížet až do 9. listopadu.

Profesionálně zvládnutou vzpomínkou na dobu minulou jsou také černobílé fotografie ženy mnoha uměleckých povolání **Zlatuše Josefy Müller** vystavené v blatenském Informačním centru. Portrétní soubor nazvaný Generace FX vznikl v devadesátých letech v prostředí modelingu a showbyznysu a je odkazem na pražskou galerii Radost FX, kde měla autorka v roce 1995 svou první samostatnou výstavu. Rodilý Pražan a výrazná osobnost tzv. pouličního dokumentu **Kevin V. Ton** je autorem rovněž černobílého souboru, jehož hrdiny jsou však lidé žijící mimo světla reflektorů. Rozsáhlý dokument nazvaný Spolu sami vznikl dlouhodobým fotografováním v pražské hromadné dopravě. Je svědectvím o nahodilých situacích v dočasně sdíleném společném prostoru, kde

mezi lidmi je nakonec každý sám, mnohdy i se svým neradostným osudem. Soubor umístěný do prostor Kulturní kavárny Železářství u Šulců stejně jako výstavu v Infocentru lze ještě zhlédnout do 8. listopadu.

Rozdílnost způsobů zkoumání lidské existence v současném, znepokojivě rychle se měnícím světě přinesly soubory dalších tří fotografů. Konceptuální černobílé fotografie hornoslezského rodáka **Michala Konrada** vytvořené za pomoci vizuálního symbolického jazyka zprostředkují pocity vykořenění a nejistoty člověka v éře globálních hrozeb, jakými jsou klimatická změna, negativní dopady vývoje AI a obzvlášť pro obyvatele Polska aktuální hrozba rozšíření ruské agrese na území dalších evropských států. Se zcela jinými výrazovými prostředky pracuje umělecký fotograf **Pavel Ziegler**. V představeném souboru velkoplošných „obrazů“ usiluje prostřednictvím potlačení prostorovosti a zjednodušené barevnosti nahých postav, oproštěných od jakýchkoli popisných detailů, jakými jsou třeba vlasy, o navození pocitu vnitřního klidu a usebrání. Představitel současné krajinářské fotografie **Tomáš Chadim** připravil divákům nevšední zážitek instalací video sekvence do tichého prostředí kaple sv. Michaela Archanděla. Původní fotografie lesních zákoutí osovým převrácením a dalšími technickými figly přetvořil na tajuplný svět poťouchlých i hrozivých božstev bytujících v magických lesních chrámech. Manipulace fotografie, respektive vliv AI na důvěryhodnost fotografie byla tématem přednášky uměleckého kritika, publicisty, kurátora a pedagoga **Jiřího Ptáčka**.

Při výčtu hlavních fotografických výstav je třeba zmínit i experimentální instalaci fotografky, galeristky, kurátorky, publicistky a influencerky na sociálních sítích **Nadii Rovderové**. Znamá zakladatelka pražské galerie Artinbox umístila své formátem drobné, introspektivní snímky do prostředí fóliovníku a nechala na zvědavosti a ohebnosti každého diváka, jak dalece se chce nořit do jejího duševního života.

Mimořádnou letošní akcí byla předpremiéra filmu **Fotograf Hanke – V hledáčku Kladno** režiséra Karla Greifa za produkce Statutárního města Kladna. Kladenský rodák Jiří Hanke je známou osobností české fotografie, který za svou celoživotní dokumentární tvorbu, ale i neutuchající galerijní činnost v rodném městě obdržel mnohá ocenění. Umělecky činná rodina Hankeových se na Blatenském fotofestivalu představila samostatnou výstavou v roce 2020, nepřekvapí tedy, že hudbu k filmu složila a nahrála dcera Lucie Halamíková a podíleli se i vnuci Vojtěch a Vít Halamíkovi. Dobrou zprávou je, že film časem uvede i ČT art.

Každoročně je na fotofestivalu také poskytnut prostor studentům některé z tuzemských fotografických škol. Tentokrát byli pozváni studenti Atelieru fotografie Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara při Západočeské univerzitě v Plzni, tedy tzv. **Sutnarky**. Jedenáct studujících pod vedením Libuše

Jarcovjákové a Bány Mrázkové představilo výběr z klauzurních, semestrálních a dalších prací na zadané téma. Díky své přítomnosti ve výstavních prostorách muzejních kobek tak možná poprvé mohli okusit cennou bezprostřední reakci diváků na své práce.

Významnou součástí festivalu je i tzv. **Otevřená scéna**, která je každoročně přehlídkou menších souborů od fotografů amatérů i profesionálů. Letos odborná porota z přihlášek vybrala k vystavení práce rekordních třiceti šesti autorů. Většina z nich nebyla v Blatné poprvé, někteří zde měli v minulosti i samostatnou výstavu, což jen dokumentuje, že za dvacet let trvání festivalu se kolem něj vytvořila komunita lidí, pro které je každoroční důležitou událostí a kteří nelitují námahy spojené s cestováním a přepravováním svých často nadměrných zavazadel s fotografiemi ze vzdálených koutů republiky i zahraničí. A letošní témata? Spolehlivě odrážejí celospolečenskou diskuzi: válka a její důsledky, změny venkovské a městské krajiny jako našeho životního prostředí, rodinné vztahy, domácí porody, zdraví, duševní stavy a zpracování traumat, spiritualita...

Každoroční samozřejmostí festivalu se stalo hudební a slovní moderování jednotlivých vernisáží a doprovodných akcí. Hudebního se tentokrát ujala zpěvačka, herečka a multiinstrumentalistka Gabriela Vermelho, slovní již tradičně zajistil Honza Flaška. Ten také ve své projekci Ozvěny Fotojatek vzdal hold duchovní matce a dramaturgyni fotofestivalu **Kamile Berndorffové** uvedením jejího souboru fotografií s názvem Čísí svět pořízeného při jedné z mnoha jejích indických cest. Jejími slovy z úvodníku festivalového katalogu, která zopakovala i při závěrečném loučení, se s jubilejním ročníkem rozlučme i zde: "Ale co dál? Jistoty, že svět bude pořád stejný, už mizí. Jaké výzvy nás čekají v budoucnu a co popřát Blatenskému fotofestivalu? Ať můžeme dál svobodně tvořit a setkávat se v našem krásném městě. A kéž nás ta fotografie pořád baví..."

Pro Blatenské listy v září 2025 napsala Iva Capoušková